

PRZEWODNIK KIERUNKOWY · FILOLOGIA ANGIELSKA

Jak napisać pracę licencjacką z filologii angielskiej

Od tematu do obrony: analiza literacka i językoznawcza,
academic writing, cytowanie MLA/APA – krok po kroku.

Spis treści

Jak korzystać z tego przewodnika	1
1 Czym praca z filologii angielskiej różni się od innych	2
1.1 Cztery typy prac licencjackich z anglistyki	2
1.2 Anatomia typowej pracy	2
1.3 Praca pisana po angielsku: konsekwencje	3
2 Temat, pytanie badawcze i teza	4
2.1 Skąd brać tematy	4
2.2 Zawężanie: trzy współrzędne	4
2.3 Wykonalność: test licencjacki	5
3 Rama teoretyczna: teoria jako narzędzie	6
3.1 Czym jest rama i po co Ci ona	6
3.2 Dobór: mała rama, dobrze użyta	6
3.3 Rozdział teoretyczny: konstrukcja	6
4 Materiał: teksty i korpus	8
4.1 Praca literaturoznawcza: tekst i jego wydanie	8
4.2 Praca językoznawcza: budowa korpusu	8
4.3 Praca przekładoznawcza: para tekstów	8
5 Warsztat analizy literackiej	10
5.1 Close reading: technika podstawowa	10
5.2 Od obserwacji do interpretacji	10
5.3 Rozdział analityczny: konstrukcja tematyczna	10
5.4 Kontekst i opracowania w analizie	11
6 Warsztat analizy językoznawczej	12
6.1 Od ramy do kategorii analizy	12
6.2 Kodowanie i zliczanie	12
6.3 Interpretacja: od liczb do funkcji	12
7 Warsztat analizy przekładu	14
7.1 Aparat: techniki i strategie	14
7.2 Jednostka analizy: para segmentów	14
7.3 Od przykładów do wzorców i strategii	14
8 Opracowania: kwerenda i stan badań	16
8.1 Gdzie szukać	16
8.2 Selekcja: ile i czego potrzebujesz	16
8.3 Notowanie i uczciwość kwerendy	17

9	Struktura pracy	18
9.1	Introduction: mapa i obietnica	18
9.2	Rozdziały: logika argumentu	18
9.3	Conclusion: więcej niż echo	18
9.4	Proporcje i formalia	19
10	Academic English: pisanie, które brzmi	20
10.1	Rejestr akademicki: konwencje bazowe	20
10.2	Spójność: zdania, które się prowadzą	20
10.3	Warsztat językowy: narzędzia codzienne	20
11	Argumentacja: akapit, który dowodzi	22
11.1	Anatomia akapitu analitycznego	22
11.2	Cytat jako dowód: rzemiosło	22
11.3	Kontrargument: wyższa szkoła, niższe ryzyko	22
12	Cytowanie: MLA, APA i porządek w źródłach	24
12.1	MLA: standard literaturoznawczy	24
12.2	APA: standard językoznawczy	24
12.3	Zasady wspólne: uczciwość mechaniczna	24
13	Conclusion: domknięcie argumentu	26
13.1	Trzy ruchy konkluzji	26
13.2	Streszczenie polskie: obowiązek z pułapkami	26
14	Redakcja: szlif tekstu anglojęzycznego	28
14.1	Rundy redakcyjne: kolejność, która działa	28
14.2	Gramatyka: punkty kontroli dla polskiego autora	28
14.3	Format: drobiazgi, które widać	28
15	Finisz: składanie pracy	30
15.1	Kolejność ostatnich kroków	30
15.2	Trzy przejścia kontrolne	30
15.3	Harmonogram i rytm	31
16	Obrona: ostatnie czterdzieści minut	32
16.1	Format i autoprezentacja	32
16.2	Kanon pytań na obronach anglistycznych	32
16.3	Angielski na obronie: obniżyć stawkę	33
16.4	Po obronie	33

Jak korzystać z tego przewodnika

Ten przewodnik powstał dla jednej osoby: studentki lub studenta filologii angielskiej, który ma przed sobą pracę licencjacką i chce ją zrobić dobrze — bez błędzenia, bez poprawek „na trzeci raz” i bez paniki na finiszu. Nie znajdziesz tu ogólników o „pracach dyplomowych w ogóle”: każdy rozdział, każdy przykład i każda checklista dotyczą filologii — jej tekstów, analiz, języka akademickiego i jej recenzentów.

Praca licencjacka z anglistyki jest inna niż na większości kierunków podwójnie: pisze się ją zwykle **po angielsku** i nie ma w niej ankiet ani statystyk — jest za to analiza: wiersza, powieści, przekładu, konstrukcji językowej albo korpusu. To praca o czytaniu uważnym i argumentowaniu tekstem. Ten przewodnik prowadzi przez cały warsztat: od tematu i tezy, przez ramy teoretyczne oraz trzy główne typy analizy (literacką, językoznawczą, przekładoznawczą), po academic writing, cytowanie i obronę.

Po drodze spotkasz pięć rodzajów ramek. **Definicje** porządkują pojęcia warsztatu. **Przykłady z praktyki** pokazują, jak zasada wygląda w realnym wywodzie. **Pułapki** ostrzegają przed błędami z co drugiej pracy. **Checklisty** pozwalają odhaczyć etap przed oddaniem rozdziału promotorowi. A ramki **Okiem recenzenta** zdradzają, na co naprawdę patrzy osoba, która wystawi Ci ocenę.

Przewodnik czyta się liniowo, ale nie musisz: masz temat literacki — rozdziały o teorii i analizie literackiej czekają od trzeciego; piszesz o przekładzie — wskocz do siódmego; walczysz z akademicką angielszczyzną — do dziesiątego. Spis treści prowadzi do konkretnych problemów, nie do ogólnych haseł.

Powodzenia. Dobrze poprowadzony licencjat z filologii to trening umiejętności, które zostają na zawsze: czytania ze zrozumieniem głębszym niż fabuła, pisanie klarowną angielszczyzną i bronięcia własnej interpretacji argumentem z tekstu.

01

Czym praca z filologii angielskiej różni się od innych

Licencjat z anglistyki to praca podwójnie językowa: pisana po angielsku i poświęcona językowi lub tekstom w nim tworzonym. Nie ma tu prób badawczych ani kwestionariuszy — jest tekst (literacki, językowy, przekładowy) i Twoja analiza. Kto zrozumie tę specyfikę na starcie, nie będzie próbował pisać „badania ankietowego o Szekspirze”.

1.1 Cztery typy prac licencjackich z anglistyki

Praca literaturoznawcza — analiza utworu lub utworów: motywu, konstrukcji postaci, narracji, gatunku, kontekstu — przez pryzmat wybranej ramy teoretycznej. Najczęstszy typ na specjalnościach ogólnych; warsztat w rozdziale piątym.

Praca językoznawcza — analiza zjawiska językowego: słowotwórstwa, zapożyczeń, metafor pojęciowych, aktów mowy, języka mediów czy reklamy — na zebranych materiale (korpusie przykładów). Warsztat w rozdziale szóstym.

Praca przekładoznawcza — analiza tłumaczenia: technik i strategii tłumacza, problemów przekładu (humor, nacechowanie kulturowe, gra słów) na porównaniu oryginału z przekładem lub przekładów między sobą. Warsztat w rozdziale siódmym.

Praca kulturoznawcza lub metodyczna — analiza zjawiska kultury krajów anglojęzycznych albo (na specjalności nauczycielskiej) zagadnienia z metodyki nauczania angielskiego. Warsztat analizy jest pokrewny literaturoznawczemu; metodyka bywa jedynym typem z elementem badawczym (ankieta/obserwacja w szkole) — wtedy sięgnij dodatkowo po standardy badań społecznych.

Co widzę w pierwszych pięciu minutach

Język: czy pierwszy akapit brzmi jak academic English, czy jak tłumaczenie z polskiego słowo w słowo. Teza: czy introduction stawia twierdzenie, którego praca dowodzi, czy tylko zapowiada, że „omówi temat”. Cytowanie: czy autor odróżnia cytaty z utworu od cytatu z opracowania i czy styl (MLA/APA) jest konsekwentny. I proporcje: ile pracy analizuje, a ile streszcza fabułę lub referuje podręcznik. Te cztery rzuty oka mówią mi więcej niż lektura rozdziału.

1.2 Anatomia typowej pracy

Tabela 1.1: Szkielet pracy licencjackiej z filologii angielskiej

Część	Zawartość	Typowa objętość
Introduction	temat, teza (thesis statement), metoda, struktura	2–3 strony

Część	Zawartość	Typowa objętość
Chapter 1	rama teoretyczna i kontekst (tylko pracujące pojęcia)	8–12 stron
Chapters 2–3	analiza właściwa: materiał przez pryzmat ramy	15–22 stron
Conclusion	wnioski: co analiza wykazała względem tezy	2–3 strony
Works Cited / References	bibliografia w przyjętym stylu	wg potrzeb

Objętość całości to zwykle 25–40 stron **po angielsku** — mniej niż na kierunkach społecznych, bo liczy się gęstość analizy, nie liczba stron. Proporcja nadrzędna: **analiza większa niż teoria** — rozdział teoretyczny dłuższy od analitycznych to najczęstsza wada konstrukcyjna prac anglistycznych.

1.3 Praca pisana po angielsku: konsekwencje

Język pracy podnosi poprzeczkę podwójnie: oceniana jest i treść, i angielszczyzna (rejestr akademicki, poprawność, styl — rozdział dziesiąty). Praktyczne konsekwencje planistyczne: pisanie idzie wolniej, niż po polsku (planuj bufor), promotor poprawia też język (iteracji będzie więcej), a narzędzia słownikowe i korpusowe stają się codziennym warsztatem. Dobra wiadomość: struktury pracy filologicznej są mocno skonwencjonalizowane — introduction z thesis statement, akapity analityczne o stałym rytmie — więc konwencja niesie, gdy się ją zna.

⚠ Praca-streszczenie

Najczęstsza porażka anglistycznego licencjatu: rozdziały „analityczne”, które opowiadają fabułę powieści albo referują biografię autora — poprawnie, płynnie i bez jednej własnej tezy. Recenzent pyta: „co ta praca twierdzi?” — i nie znajduje odpowiedzi. Analiza zaczyna się tam, gdzie kończy streszczenie: nie „co się dzieje w tekście”, lecz „jak tekst to robi i co z tego wynika dla mojej tezy”. Rozdziały drugi i jedenasty uczą stawiać tezę i argumentować tekstem — przeczytaj je, zanim napiszesz pierwszą stronę o fabule.

☑ Zanim przejdziesz dalej

- ☐ Wiesz, jaki typ pracy piszesz (literaturoznawcza / językoznawcza / przekładoznawcza / kulturoznawczo-metodyczna)
- ☐ Znasz wymogi wydziału: objętość, styl cytowania (MLA/APA), język streszczenia
- ☐ Rozumiesz proporcje: analiza > teoria; zero streszczania
- ☐ Plan zakłada bufor czasowy na pisanie po angielsku
- ☐ Masz świadomość podwójnej oceny: treść + język

W kolejnych rozdziałach przechodzimy trasę w kolejności decyzji: temat i teza, rama teoretyczna, materiał, warsztaty trzech typów analizy, przegląd literatury, struktura, academic English, argumentacja i cytowanie — aż po finisz i obronę.